

Zadnje vesti

Vse območje Velikih jezer je oblačno in so napovedane tudi za Cleveland srečinke. Tudi v Clevelandu bomo imeli oblačni dan z najvišjo temperaturo 30, najvišje 18 stopinj.

V Clevelandu je včeraj umrl, zadev od srčne kapi federalni sodnik Emerich Freed, star 58 let. Pokojni je prišel kot 13-letni deček v Ameriko iz Madžarske, se je na ameriški način sam prernil do izobrazbe. Leta 1941 ga je predsednik Roosevelt postavil za federalnega sodnika.

Danes so na pokopališču Woodland pokopali kraljico ciganov Elizabeth Ely. V Clevelandu se je ob tej priliki zbralo kakih 700 ciganov iz cele Amerike. Mož pokojne je bil kralj ciganov, sedaj tudi že pokojni.

Podjetje Kaiser Aluminum Corp. je njavilo, da bo začelo z aprilom leta 1956 z investicijo \$280 milijonov. Nove tovarne bo postavilo v West Virginiji in Louisiani.

Danes ko je rojstni dan nove unijeske centrale A.F.L.-C.I.O. bo za delavske unije važna sobra, ki jo bo verjetno že danes izredno ameriško vrhovno sodišče. Gre za tako imenovano pravico do dela, ki je uveljavljena v sedemajstih ameriških državah. Ta pravica do dela je proti-unionska, to se pravi, da če unija proglaši stavko, naj tisti, ki hočejo delati, gredo na delo, na drugi strani pa, da je prisilno članstvo pri uniji proti-ustavno. Tako je izreklo tudi sodišče v Nebraska, pa je šla stvar naprej do ameriškega vrhovnega sodišča, ki naj odloči dokončno v zvezi z ameriško federalno ustavo.

Rus Nikita Hruščev, ki se skupno z Bulganinom nahaja na potovanju po indijski državi Burma, je včeraj silno ostro napadel Anglež. Anglež je očital, da še vedno držijo ljudstvo Indije za vrat in da ga gospodarsko izkorščajo do skrajnosti. Ta izjava odgovornega ruskega politika je imela za posledico politična razburjenja ne samo v Londonu, ampak tudi v Indiji. Burma, bivša angleška kolonija, je postal samostojna država kot prva od bivših angleških kolonij in to že leta 1948.

Buenos Airesu odpravljajo vsi sledove za Peronom. Pokojna Eva Peron naj bi bila dobilna velik spomenik v obliki mavzoleja. Na stavbi je stal njen kip iz marmorja, poleg nje pa si je dal Peron še za časa življenja postaviti svoj lastni spomenik. Sedanja vlada v Buenos Airesu je dala oba spomenika kratkomalo odstraniti. V resnici so jih z vrvimi potegnili na tla. Okrog poslopja je bila zbrana velika množica Peronistov, ki pa ni mogla bližu, ker je bila tam na mestu enaka velika množica močno oborožene policije.

V Indianapoli je Anthony Kremple spremjal svojo nosno ženo v porodnišnico, pa je prišlo med potjo do avtomobilskoga karambola. Avtomobil, v katerem je bila porodnica Thelma Kremple, se je prevrnil. V takem stanju je Thelma tudi porodila in to celo točno na svoj 26. rojstni dan. Ko so mater in otroka rešili iz nevšečnega položaja in pripeljali v bolnico, so tam lahko dognali, da se nahajata otrok in mati zdravstveno dobro, le da ima mati nekaj prask po telesu.

Vrhovni svet Sovjetov se zopet sestane v Moskvi

MOSKVA, 4. decembra—Radio Moskva je objavilo, da se bo dne 23. decembra v Moskvi sestal Vrhovni svet Sovjetov. Vrhovni svet Sovjetov je izraz za vseruski parlament. V svoji zgodovini se bo ta organ sestal na zasedanje prvič kar trikrat na leto. Kaj bo na dnevnem redu tega zasedanja, ni bilo objavljeno. Svetovni tisk je navezan na ugibanja.

Vrhovni svet Sovjetov se je sestal preteklega februarja in je takrat nastopal predsednik takratne vlade Georgij Malenkov, ki je v svojem govoru priznal, da je delal kot predsednik vlade napake, pa je odstopil. Morda se bodo tudi sedaj izvršile osebne spremembe na važnih sovjetskih položajih.

Med tem časom je bilo tudi za Sovjetsko zvezo več važnih dogodkov.

V mesecu avgustu, ko je bil Vrhovni svet Sovjetov na svojem drugem zasedanju, je poročal sedanji predsednik vlade Nikolaj Bulganin o sestanku štirih velikih v Ženevi; sestanka se je bil tudi osebno udeležil.

Po tem sestanku štirih velikih se je vršila v Ženevi konferenca štirih zunanjih ministrstev istih držav. Ta konferenca, ki se je začela dne 23. oktobra, se je končala brezuspešno dne 16. novembra. Sovjetski zunanjki minister Knowland je bil bolj oprizen in je povedal po pravici, da Eisenhower še ni odločen.

Pred tem je bil Molotov objavljen v ruskem magazinu "Komunist" svojo izjavo, da je tudi on delal napake, ki so bile program stranke škodljive. Morda je pričakovali, da bo Molotov, ki je sedaj 67 let, odstopil. Vesti o njegovem odstopu so začele krožiti v Moskvi že meseca majja.

Poročilo Bulganina in Hruščeva

Predsednik sovjetske vlade Bulganin in glavni tajnik stranke Nikita Hruščev se trenutno nahajata v azijski državi Burmi. Za Burmo posjetita tudi azijsko državo Afganistan. Njihov povratak v Moskvo je napovedan za 17. december. Tudi Bulganin in Hruščev bosta poročala Vrhovnemu svetu Sovjetov o uspehih svojega potovanja po azijskih državah.

Prihodnjega februarja se sestane v Moskvi 20. občni zbor ruske komunistične stranke.

Morda bo na važnih mestih stranke potrebno nekaj sprememb, te spremembe pa naj se dajo pravočasno v odobritev Vrhovnemu svetu Sovjetov.

Ugledni britanski list, liberalni "Manchester Guardian" tudi napoveduje, da bo odletel iz vlaže bivši predsednik vlade Georgij Malenkov, ki zavzema sedaj položaj ministra za elektrifikacijo države.

Dram. zbor Ivan Cankar

Redna seja dramskega zabora Ivan Cankar se vrši v torek, 6. decembra v Slov. nar. domu na St. Clair Ave., soba št. 3, staro poslopje. Pričetek točno ob 8. uri. Vabi se članstvo, da se gotovo udeleži.

V staro domovino

Na jugoslovanskem parniku Hrvatska sta se v petek odprejala iz New Yorka Mr. John Siegel in Mr. John Kukac, ki sta namenjena v Zagreb. Potujeta s posredovanjem tvrdke Kollander.

Ugibanja o Eisenhowerju

Pri Eisenhowervu v Gettysburgu, Pa., so bili zbrani republikanski voditelji. Predsednik izvršilnega izbora republikanske stranke Hall je po sestanku bil prepričan, da bo Eisenhower zopet kandidiral, že radi tega, da se ohrani svetovni mir. Republikanski senator Knowland je bil bolj oprizen in je povedal po pravici, da Eisenhower še ni odločen.

Na demokratski strani je znalo, da je vršila v Ženevi konferenca štirih zunanjih ministrstev istih držav. Ta konferenca, ki se je začela dne 23. oktobra, se je končala brezuspešno dne 16. novembra. Sovjetski zunanjki minister Vjačeslav Molotov naj posredoval v West Virginiji in Louisiana.

Pred tem je bil Molotov objavljen v ruskem magazinu "Komunist" svojo izjavo, da je tudi on delal napake, ki so bile program stranke škodljive. Morda je pričakovali, da bo Molotov, ki je sedaj 67 let, odstopil. Vesti o njegovem odstopu so začele krožiti v Moskvi že meseca majja.

Sklepi vzgojne konference

Vzgojna konferenca Bele hiše, ki se je končala prejšnji teden v Washingtonu, je sprejela z večino glasov resolucijo, da naj federalna blagajna sicer podpira krajevno šolstvo, vendar ta podpora iz federalne blagajne ne sme škodovati principu, da je šolstvo kompetenca krajevnih oblasti. Federalna vladna naj si ne prisvaja pravice neke kontrole nad ameriškimi šolami. Manjšina zborovalcev je bila zoper vsako vmešavanje federalnih oblasti v šolska vprašanja. Resolucija tudi pravi, da ne sme iti iz federalne blagajne nobena podpora—privatnim šolam.

Finančno vzeto je vzgojna konferenca obremenila federalno blagajno za \$900,000. Vsi udeleženci konference so prišli v Washington izključno na federalne stroške.

80 POBITIH NA CESTAH

Lansko leto je bilo v Clevelandu 84 smrtnih žrtev cestnopravnih nesreč. Letos jih je že 80 in se približujemo številki lanskega leta. Na sam dan "varne vožnje" se je pa Cleveland, kakor znano, dobro obnesel.

Pozdravi

Pozdrave iz sončne Floride pošiljajo vsem svojim priateljem in znancem poznana Mrs. Josephine Podboy ter sestri in svak. Mr. in Mrs. Anthony Lowe.

Redna seja

Letna seja podr. št. 14 S.Z.Z. se vrši v torek, 6. decembra v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave. Pričetek ob 7. uri zvečer. Vabi se vse članice, da se gotovo udeleži.

TAKO SE LAHKO ZAČNE TUDI BREZ AVTOMOBILA!

"Ko smo mi prišli v ta kraj, je bilo vse okrog pusto in prazno, gozd, ni bilo cest in smo hodili po blatnih potih. Začeti je bilo vse znotra." To je lep spomin za tiste, ki je res začel z gomilimi rokami.

Industrijsko podjetje, postavili bi ga lahko v vsako ameriško industrijsko središče, je praznovalo svojo obletunico. Glavni ravnatelj in večinski delničar je bil na proslavi glavnega govornika. Svoj govor je končal, potem ko je pokazal na dobičke in premičenje, s tem besedami:

"Ko sem jaz prišel pred 40 leti v ta kraj, se nisem pripeljal v avtomobilu, to mi lahko verjamete. Šel sem pač in v mestu je bilo nekaj umazanih hiš, nekaj slabih blatnih potov. Kar sem imel zemeljskih dobrin, je bila moja obleka v kovčku, moji čevlji na nogah in nekaj drobnarji, ki so bile zbasane v zavoj."

"Toda mesto je bilo dobro do mene. Sedaj posejem tudi stanovanjske hiše, palače, kjer so pisarne vseh vrst, sem v načelstvu raznih bank in drugih podjetij, imam podružnice po vsej Ameriki."

Eden od navzočih je imel pogum in je vprašal govornika kapitalista kaj je imel še s seboj, ko je prišel v to mesto, pa v svojem govoru ni omenil. Govornik je bil odkrit in je dal točen odgovor:

"\$300,000 v gotovini in \$500,000 v zavarovalnih policah . . ."

Vsi pionirji seveda niso bili taki . . .

Samo velike farme!

Pisali smo že, da je tendenca ameriškega farmarstva ta, da se farmarstvo koncentriira, da take velike farme lahko potem nabavijo najmodernejše kmetijske stroje, z njimi pa odločilno vplivajo na kmetijsko produkcijo.

Na razpolago so nam uradni podatki statistične urade v Washingtonu, ki zgornjo trditev potrjujejo. Leta 1850 je bilo v Ameriki 1,499,073 farm. Naslednjih desetletja so bile za farmarstvo ugodna in je bilo leta 1890 4,564,641 farm, leta 1935 pa smo dosegli najvišjo število 6,812,350 farm vseh obsegov.

Z letom 1940 se začne z revolucijo, ki jo je povzročila tehnična strojna na farmah. To leto je bilo v Ameriki 6,096,799 farm, v letu 1950 že samo še 5,382,162, v letu 1954 pa le 4,782,393. Ta številka je najnižja v ameriških zgodovinah, pomeni pa, da slabotnejše farme izginjajo, velike pa postajajo še močnejše.

Iz stare domovine

Na parniku Liberte je prošli teden dospela iz Ljubljane Mrs. Ljudmila Lekan k svojemu možu Mr. Jože Lekan, 1556 Ansel Rd. Na parniku Queen Mary pa je v sredo dospela Mrs. Vera Majer s sinom Vlastimir k možu, oziroma ocetu Mr. Dragutin Majer na 1510 E. 47 St. Z letalom KLM pa je v četrtek došel iz Zagreba Igor Zuk. Odšel je k Mr. Steve Lučič, ki se začasno nahaja v Miami, Fla. Vse potrebno za potovanje je preskrbelna potniška agencija Kollander.

Leto 1955 se bo končalo z visokim dobičkom za ameriški kapital: \$42,600,000,000. Na vsega nameščenca \$1,200 dobička. V primeru lanskem letom je letos najvišji dobiček kar za 25 odstotkov višji. — Povprečna delavska mezda v Ameriki je \$1.91 na uro.

ROJSTVO UNIJSKE CENTRALE AFL-CIO;

TUDI ŽELEZNIČARJI ZA NOVO CENTRALO?

PO VZGLEDU CENTRALE TUDI LOKALNO ZDRUŽENJE UNIJ

NEW YORK, 5. decembra—Danes se vrši ustanovni občni zbor unijske centrale AFL-CIO. Nova unijska centrala si je izbrala svoj simbol, ko si v plakatu AFL in CIO podajata roki. Občni zbor bo trajal od 5. do 9. decembra. Prejšnji teden sta imeli AFL in CIO vsaka zase ločene občne zbrane, na katerih sta odobrili razpust sedanja organizacije in spojitev obeh central v skupno centralo AFL-CIO.

Demokratski kandidat za predsednika Adlai Stevenson bo prišel v New York osebno in bo govoril na občnem zboru, proti koncu zborovanja, ko bodo končane vse formalnosti. Predsednik Eisenhower bo na občni zbor poslal svojega zastopnika v osebi federalnega tajnika za delo Jamesa Mitchell. Ta bo obrazložil svojo, kakor tudi politiko predsednika Eisenhowerja do delavstva.

Tudi federalni urad za narodno zdravje, socialno politiko in vzgojo bo na tem občnem zboru zastopan po svojem šefu.

Občnega zobra AFL-CIO se udeležijo tudi zastopniki železničarskih unij, za enkrat kot opazovalci.

Na vrsti—krajevna združevanja

Skupna unijska centrala bi bila praktično brez pomena, če bi se bivše krajevne unije AFL in CIO ne združile v skupno unijo.

Kakor imajo v New Yorku na razpolago poročila iz raznih mest, se to združevanje deloma že izvaja, ali pa napovedani v bližnjih dneh občni zbori posameznih unij AFL in CIO, da združitev izvede.

Ustanovna listina, z drugimi besedami pravila nove unijske centrale AFL in CIO, dologočajo do dveh let, ko mora biti tudi združevanje povsod izvedeno.

Povdarek je v prvi vrsti na krajevno združevanje. Unije AFL in CIO so imele do sedaj v mnogih podjetjih in industrijah lokeno organizirano delavstvo, pa je prišlo do mnogih nepotrebnih sporov in trošenja denarja. Ena sama unija v podjetju in industriji bo lahko uspešneje zastopala delavske koristne.

Delavci v Ohio in Clevelandu

AFL ima v državi Ohio 536,000 organiziranih delavcev, CIO pa 506,000. Združena unijska centrala v Ohio bo torej že sedaj imela preko milijona članstva.

V Clevelandu samem ima unijska AFL 175,000 članstva, CIO pa 100,0

ENAKOPRAVNOST
Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312
Issued Every Day
Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	6.00
For Three Months—(Za tri meseca)	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	7.00
For Three Months—(Za tri meseca)	4.50

Entered as Second Class Matter April 28th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

AFL-CIO IN POLITIKA

Če je človek v stiski, rabi pomoč drugih. V skupnosti je moč! vprijejo tisti, ki hočejo potom organizacije zboljšati svoj položaj. Rekli bi torej, da bi bilo od ameriškega delavstva pričakovati, da bo najbolj strnilo svoje vrste takrat, kadar mu gre najslabše. Naj gorovijo dejstva in številke:

Položaj ameriškega delavstva je bil pred letom 1937, ko je dobil za svoje unije zakonito podlago delovanja, tudi Social Security, gotovo drugačni, kot po letu 1937. Delavske unije pa so obstojale in to že od leta 1881 dalje. V teh delavskih unijah pa bi upravičeno pričakovali tudi unijski duh. Okrog leta 1920 so štele ameriške delavske unije okrog pet milijonov članov. Leta 1929 so se pojavili prvi znaki krize, ki je vodila v depresijo. Članstvo delavskih unij je padlo od števila 5,000,000 na 3,500,000. Slabi časi delavstva niso združili!

Nemčija je bila po prvi svetovni vojni kot premagana država gospodarsko na tleh. Poleg vseh drugih težav jo je zadeala tudi inflacija, ki je bila inflacija v pravem pomenu te besede, ena najhujših inflacij, ko je bil papirnat denar v resnici le papir. Inflacija je divjala od leta 1919-1922. V teh letih posebno hudo. Unijsko organiziranih nemških delavcev je bilo leta 1919 kakih 8,000,000, leta 1922 v letih gospodarske strahote, pa 11,250,000. Torej ravno obratna slika, da nemški delavec v hudih in slabih časih išče pomoč "z združenimi močmi."

Rekli bi, precej oportunitete, pa precej prave slike ameriškega unijskega življenja, ki je pač nekaj posebnega ameriškega, kakor je vse drugo ameriško življenje. V tej zvezi in z novo unijsko centralo AFL-CIO si zastavimo vprašanje delavstva in delavske politične stranke v Ameriki.

Velike unijske centrale, kakor sta že bili AFL in CIO, so male države v državi. Imajo različne programe, tudi kulturni, tudi politični in zadnje nas v prvi vrsti zanima.

Centrala AFL je dosegla v letu prosperite 1955 višek svojega članstva. Morda zopet dokaz za našo trditev, ki smo jo postavili zgoraj v primeri ameriškega in nemškega delavca, kako si eden ali drugi razlagata načelo, da je v skupnosti moč. Politično vzeto si je AFL zastavila tudi politični program, ki gre preko običajnega unijskega delovanja. Ta program pa je—dobrobit vsega ljudstva, celega ameriškega naroda, v svetu na splošno pa mir. AFL je bi a tista, ki je napovedala boj komunizmu; ki je zahtevala, da se zviša ameriška pomoč tujini, ki je zahtevala, da ne prenehamo z oboroževanjem.

Že sedaj, posebno pa v volilnem letu leta 1956 bomo elišali in brali razne programe pravih političnih strank demokratkov in republikancev. Pa vzemimo politični program AFL. V kratkem AFL zahteva, da naj bo produkcija na višku, da naj se skrbi za popolno zaposlitve, da naj bo narodna obramba močna, da skrbimo za javna dela, da skrbimo za hiše in stanovanja, da naj se znižajo davki, ki jih morajo plačati sicer gospodarsko šibkejši sloji; da naj skrbimo, da bo dohodek ameriškega farmerja večji. AFL je za svobodnejšo zunanjost trgovino, je za to, da naj se odpravijo velike razlike med narodi, ko gre za vprašanje kdo in v kakem številu se sme naseliti v Ameriki. Razumljivo je, da zahteva odpravo sedanjega delavskega zakona Taft-Hartley, zboljšanje Social Security, konkretno, da naj zaposlene ženske dobijo pravico do pokojnine že, ko dopolnijo 60 let, ne pa šele, ko depolnijo 65 let. Da dobi dela popolnoma nesposobni delavec, pravico do pokojnine že s 50 leti. Tudi AFL se spušča v vprašanje ameriškega šolstva in ameriškega zdravja, tudi v zunanjost politiko, ko točno svetuje kakšne naj bodo razmere med Združenimi državami in eno ali drugo zunanjost državo.

Vzemimo sedaj program ene ali druge prave politične stranke in ko ga primerjamo s programom AFL, si bomo upravičeno zastavili vprašanje, da če to, kar predлага AFL ni politika, kaj pa je potem sploh politika? In vendar niti AFL, niti CIO, niti sedanja skupna AFL-CIO niso za ustavovite kake posebne tretje politične stranke! L. C.

UREDNIKOVA POŠTA

Duh časa

EUCLID, O.—Danes imamo bolj redke slučaje med Slovenci, da se kdo sramuje svojega jezika. To je pač le napredok za ameriške Slovence, ki so bili prva leta bivanja v Ameriki pod vltisom, da se ne izplača poudarjati, da smo Slovenci, ko naš jezik nemški duh, z druge strani pa ameriški duh in angleški jezik. Toda še se dobijo taki ljudje, ki se ne zavedajo, da s tem sami sebe ponujojo, da s tem prizadajo spomin na svojo mater ali očeta.

V tej zavesti je dosti pripomogel naš tisk, naš pesem in zlasti kulturne skupine. Mnogi ameriški Slovenci so si šele v Ameriki izboljšali znanje naše častne zgodovine. Naš tisk je pa vestno poudarjal naše zgodovinske doprinose in zasluge, da smo se otreli starih predstodkov in spoznali vse naše lepe vrline. Toda vse te zasluge gredo v prvi vrsti naprednim Slovencem, ki so se znali potegovati za našo čast in ugled.

Vendar se dobi med nami tudi take osebe, ki rade blatijo novo Jugoslavijo in ljudstvo. Taki bi radi videli, da se bi tam spet usidrala stara nazadnjaka gospoda, da bi ponovno trpinčili in izkoričali, kakor so prej. Tem sanjam je seveda odklenkalo za vselej.

Danes ni Jugoslavija edina dežela, ki si prizadeva dobiti svoje pravice. Sploh vsa ljudstva zahtevajo svoje pravice in neodvisnost. Verige tlačanstva in pokoričinska pokaja na vseh straneh, da je težko verjeti vsem poročilom, ko nismo prej v polstotletju, doživeli sprememb, ki se danes dogajajo preko noči.

Nekoč je gospoda ž mecem v roki lahko zatrla vsako gibanje za neodvisnost, danes pa tega ni mogoče. Sicer teptajo z orožjem tudi danes, ampak ni več tako uspešno. V teh spopadih je moral gospoda pobrati svoja šila in kopita že iz mnogih kolonialnih držav. Kar ne morejo obdržati s pomočjo vojaške sile, pa skušajo rešiti na diplomatičnih pogajanjih, toliko je napreden svet danes že dosegel s svojo pravico borbo.

Vse te sprememb so naredile tako močan vtis, da je bila v tej veliki krizi celo vojna nevarnost zmanjšana. Danes se domaćini postavljajo po robu kolonialnim armadam dočišči, ker zatirani narodi niso osmisljeni. Pri vsakemu uporu se domaćini utrujujejo v zavesti, da mora zmognati pravica, da je bilo dovolj izkoričanja in poniževanja. Sila in nasilje žanje, kar je sejalo.

Na zadnji ženevski konferenci je bilo doseglo toliko, da je vojna nevarnost vidoma pada. Na sedanji pa lahko naredijo še par korakov več, če bodo priznali da je vojno oboroževanje ne samo nesmiselno, ampak tudi na škodo vsem narodom, ker se bi ta sredstva lahko uporabilo za drugo bolj koristne svrhe. Narodi potrebujejo poljedelske in industrialne stroje za dvig življenskega standarda, nikakor pa ne potrebujejo bomb in vojaškega oružja za uničevanje sedanjih skromnih dobrin. Ce bodo ljudstva vztrajala pri tem bodo militaristi pač prisiljeni opustiti svoje načrte.

Tekom mrzle vojne smo izdali naravnost neverjetne vsote denarja za oboroževanje in kovanje raznih militarističnih zvez. Danes izgleda, da je bil ves ta denar vržen v morje nenasitnih militaristov, kajti nobena tistih zvez ni doprinesla najmanjšega dobička nobeni deželi, nekatere je celo uničila, naprimjer Francijo.

Iz tega je razvidno, da se pod pritiskom razmer spreminja vse, odkar so delavske mase pren-

hale slepo drveti za gospodarstva starega kova. Socialna pravica se je povzpela že tako visoko, da je ne bo več mogoče zatreći. Ni še popolna, vendar je seme vkljilo celo v Ameriki, kjer so monopolisti najjačji. Socialna zaščita se je celo tukaj udomačila v manj kot v 20. letih, dočim si je v evropskih državah utrla pot prej.

Če se danes le malo ozremo v naš gospodarski sistem, bomo videli, da mogočne industrijske korporacije žanjejo ogromne dobičke, dočim se farmarji nahajajo v krizi. Cene njihovih predelkov so padle okrog 30 odstotkov kljub temu, da ameriško ljudstvo plačuje za te predelke najvišjo ceno v zgodovini dežele. Tako gospodarstvo ne more biti zdravo. Poljedelski pridelki grijajo medtem ko mnogi strajajo zaradi visokih cen.

Bogati sloji nam venomer pričovedujejo, da je socialno zdravstvo nepraktično v Združenih državah. Zakaj bi bilo nepraktično tukaj, ko so vendar nobenokdo dokazi, da je to nujna potreba, ki se je izkazala zelo koristna v vseh evropskih državah, kjer se kupiči manj bogastva v enem letu kot pri nas v enem dnevu.

Danes imamo v Ameriki mnogo starih izčrpanih delavcev, ki niso deležni nobene pokojnine razen državne miloščine, dasi so ostali starci in pohabljeni. Takih revzev sem srečal več in se mi v srcu smilijo. Zadnjih sem srečal enega slovenskega rojaka, ki živi tukaj že 54 let. Tožil je, kako strašno ga boli noge; eno nogo ima namreč odrezano nad kolenom. Revzek ne more spati ne hoditi. In takih je na tisoče, katerim bi lahko olajšali trpljenje na zadnje dni. Toda kongresniki se niso zmenili za take revze, oni so rajši sebi zvišali plače za \$7,500 na leto. Kongresniki so pred povisanjem imeli \$15,000 letne plače, zdaj \$22,500.

Socialen napredok v Združenih državah je zelo počasen, ker angleško časopisje nikoli ne poudarja socialnih potreb. V kongresu imamo le par socialno čuteljih zastopnikov, pa vendar lahko upamo, da bo prišlo še samo tudi tukaj do večjega napredka, ker nas bodo okolščine prisilile k temu.

John Lokar st.

ZENSKE V AMERIKI

Zadnja statistika o stanju ameriških žena pravi, da je v Ameriki 40,000,000 poročenih žensk, dve petini od njih je starih manj kakor 35 let, ostala četrtina pa od 35 do 44 let. Tudi to, da 2,700,000 od poročenih je starih nad 65 let. Kakih šest na vsakih sto poročenih živi ločeno od moža. Med temi je takih, ki so poročene z vojaki, ki služijo v tujini, kakih 446,000.

VAS STOLETNIKOV

Vas Cologna Marina visoko v Abruzzih ima najbolj zdravo podnebje v Italiji. Med 500 prebivalci je 1.2% nad 100 let starih. Najstarejšega, 108 let starega vaščana, so pokopali pred pol leta. Med stolniki je polovica žensk, polovica pa moških. V tej vasi živita tudi dva zakonca, starci skupaj 202 let. Ignazio in Antonia Panacciari sta enake starosti. Vse življenne sta se držala načela, da se je treba čimveč gibati na prostem, ne delati preveč naporno, jesti zmereno in popiti vsak dan četrtna vina.

Med starimi vaščani so v temi vasi neverjetno čvrsti in čilli starci in starke. Giuliga Barnabei, starca 102 leti, si je privočila za 100-letnico rojstva potovanje po Italiji. Bila je tudi v Padovi in Assisi. Zdaj pravi, tudi je napravila tudi Mrs. Frances Gorjanc, ki je prispevala en dolar. Lepa hvala obema!

Odbor.

STEVENSON-LINCOLN

Adlai Stevenson, ki je najavil svojo predsedniško kandidaturo, ni storil tjavandan. Ko je pri volitvah leta 1952 videl, da je propadel, je citiral Lincoln, da je prestar, da bi se zjokal, stvar za, katero gre, pa ni, da bi se smejal. Predno se je odločil za kandidaturo, je šel v Lincolnov dom v Springfield, Illinois, in tam sam zase dolgo časa premljeval. Morda je iskal inspiracije?

TUDI TURČIJA V KRIZI

Turška vlada je odstopila. Turčija preživila hudo notranjo gospodarsko krizo. Cene naravnosti, dežela se nahaja v inflaciji. Turčija je zaprosila Ameriko, da ji ta pomaga s posojilom. Ameriški zakladni tajnik federalne vlade Clevelandan Humphrey je bil osebno v Turčiji, pregledal gospodarsko stanje v državi in federalni vladi v Washingtonu priporočal, da se posojo Turčiji odkloni. To se je tudi zgodilo. Vsled ostre kritike, katerega bi ljudje upoštevali in spoštovali.

V Vatikanu so upeljali nov telefonski sistem. Papež Pij XI ima prvič v zgodovini telefon na svoji mizi in v čakalnicu.

Zvezni agentje so zaplenili v tovornem vagonu, čigar vsebina je bila označena kot cunje, veliko pošiljko finega žganja. Vrednost tega žganja se ceni na 92 tisoč dolarjev.

Narodna Obrana je izvolila na svoji seji sledič odbor: Rudolph Perdan, predsednik; Joško Penko, tajnik; Anton Terbovec, blagajnik; nadzorniki: Ivan Zupan, Janko N. Rogelj, J. Mihaljevič in Louis F. Trager.

Na seji se je sklenilo, da se proglaši 7. decembra ko bo vpravljena drama "Kan" po igralcih dramskega zbornika "Ivan Cankar," za Primorski dan.

V Los Angelesu, Calif., so še v prostovoljno smrт s tem, da so zabredle v morje in utonile: 60-letna Margaret Miller, njena sestra, 71-letna Abba Miller, in najstarejša, ki je bila poročena Ada McKeon. Sporočile so namero samomora bratu in navedle vzrok, da so izgubile vse premoženje, ki so ga imele investiranega v delnicah. Vse tri so bile rojene v Cincinnati, Ohio.

Ignacij Paderewski; znameniti klavirski mojster in prvi premier poljske republike, je bil gost predsednika Hooverja v Beli hiši. Znano je, da sta si osebna prijatelja.

Državljanstvo so dobili slediči naši ljudje: Štefan Kovač, Frank Kocjan, John Kenig, John Potočnik, Rudolph Ahčin, Louis Planinc, Matt Bubich, Frank Regan, Terezija Dolnjak, Anton Žust, Kristina Kump, Joseph Winkler in John Fink.

Dva roparja sta prišla v Capitol Clothing Co. trgovino na

PRED 25 LETI

PRIREDIL: J. M. STEBLJ

OD 21. DO 30. NOVEMBRA 1930

Bivši ohijski justični tajnik C. Crabbe, oče ohijskega prohibicijnskega zakona, ki nosi njegovo ime, je prisel na dan izjava, da je spremenil svoje prečiščanje glede prohibicije. Dejal je, da bo gledal, da se bo na prihodnjem državnem zasedanju sprejelo zakon glede pijače, katerega bi ljudje upoštevali in spoštovali.

Na nedeljo, 23. novembra so pevci Samostojne Zarje vpravili na odru S.N. Doma na St. Clair Ave. slovensko opero "Curenjski slavček." Nastopili so: Louis Belle, Frank Plut, Tončka Simčič, Joseph Birk, Mary Ivanus, Josie Milavec, Vatro J. Grill, Frances Andolek, Louis Dular, Anton Pucel, Frank Mahne, August Platt, Anton Smith, Frank Stampf, Stanley Kokotek, Matt Sušel, Louis Koren, Joe Poglaj, Joe Jarc, Anton Pugel, Anton Krall, Edward Bradač, Frank Bradač, John Nosan, Angela Nosan, Ana Junkar, Ana Butkovich, Josephine Turk, Pauline Birk, Molly Plut, Josie Močnik, Mimie Milavec, Julia Glavan, Louise Horčev, Olga Eržen, Mary Pucelj, Mary Marn, Louise Mlakar, Mary Kramer, Julia Tomšič, Mildred Tomšič, Tončka Zagor, Josephine Hostnik, Joe Močnik, Joseph Jakšič, Louis F. Trager, Paula Trager, Frances Levar, Victor Jakopič, Mirko Pintar, John Samsa, John Simčič, Ivan Sterle, John Petrič, Jennie Eržen, Albina Schmuck, Anna Cirnšek

PREHRANA V MESTU IN NA VASI

Jugoslavija spada po strukturi prehranjevanja v vrsto tistih del na svetu, kjer še vedno pojedo veliko moko in kruha in malo sadja in povrtnin. Razen tega je tovarniška predelava teh prehrabnenih potrebskih predelov, ki jih se je industrija precej razvila. To je med drugim karakteristično za države, kjer razvijajo industrijo. Iz vsega tega lahko sklepamo, da naša prehrana ne gre vzpostavno z gospodarskim razvojem, kar je do neke mere razumljivo, ker gre za dolgotrajjen proces spremembe in prilagojevanja.

Ena izmed jugoslovenskih štiričanskih delavskih družin porabi mesečno okoli 34 kg kruha in peciva. Kadar govorimo o raznih predelih države, lahko ugotovimo, da porabijo ponekod več, ponekod pa manj izvodov od omenjenega povprečka. Statističarji trdijo, da za sedaj pojedo največ kruha in peciva v Črni gori, kjer pride na eno delavsko družino 44.1 kg kruha in raznega peciva. V Makedoniji porabijo nekaj manj 43.8 kg, v Hrvatski pa 40.5 kg. Najmanj kruha pojedo v Sloveniji, vsega 13.7 kg, medtem ko je Srbija nekje v sredini z 41.2 kg. V BiH porabijo 14.5 kg. Po teh podatkih je videti, da so v tej republiki zmanjšali potrošnjo kruha. Vendar je treba upoštevati to, da kruha ne kupujejo, temveč da ga pečejo doma. To med drugim kaže tudi potrošnja moke, ki je tu precej večja, kot pa v ostalih krajih (v BiH 29 kg, v Srbiji 8 kg.)

Raznih testenin, ki jih lahko gospodinja hitro in brez poseb-

nega truda pripravi na razne načine, v Sloveniji še pravzaprav malo pojedo. Črna gora pride s 3.9 kg na prvo mesto, potlej Hrvatska z 2.2 kg in Slovenija z 2 kg, medtem ko v Srbiji ne pojedo niti pol kilograma testenin mesečno. V Sloveniji pojedo malo riža. Očitno pa je, da pojedo v Makedoniji največ riža (1.4 kg in tudi v Bosni in Hercegovini (1.1 kg). V Makedoniji pojedo mogoče zato toliko riža, ker ga pridelujejo, toda na to najbrž vpliva tudi dejstvo, da v teh krajih še vedno nekoliko upoštevajo vzhodnoturško kuhinjo, z katero je značilna večja potrošnja riža. V ostalih predelih države jedo manj riža. V Srbiji 0.7 kilograma, v Hrvatski 0.6, v Sloveniji 0.7 in v Črni gori 0.9 kg.

Težko je trditi, v katerem kraj Jugoslavije pojedo največ mesa. Tokrat nas statistika preseneča s podatkom, da pojedo v Črni gori največ mesa (9.8 kg). Za Črno goro pride na vrsto Hrvatska z 8.3 kg, Srbija 7.2 Makedonija prav tako 7.2, Slovenija 6.8, BiH 6.5 kg. Videti je, da še ni prišla v navado večja potrošnja mesnih izdelkov in rib. Težko je reči, ali zaradi cene ali zaradi konzervativnosti potrošnikov. Mesnih izdelkov in rib porabijo največ v Srbiji 2.2 kg, v Hrvatski 1.5, Makedoniji 0.5, kar pomeni, da je potrošnja teh predmetov skoraj nepomembna. Potrošnja raznih maščeb je precej velika. Največ maščob porabijo v Sloveniji 5.8 kg, BiH 5.5, Črna gora 5.3, Hrvatska 5.5, Srbija 4.9, najmanj pa Makedonija 4.5 kg.

Raznih testenin, ki jih lahko gospodinja hitro in brez poseb-

V Sloveniji popijejo največ mleka, kjer znaša potrošnja 34.4 litra, nadalje v Hrvatski 30.6 in najmanj v Makedoniji 14.2 litra mleka mesečno. Medtem ko v Sloveniji in Hrvatski mesečno pojedo po 0.6 kg sira, ga pojedo v eni delavski družini v Makedoniji 2.3 in v Srbiji 1.4 kg sira. V Hrvatski in Sloveniji porabijo največ surovega masla, najmanj v BiH, Črni gori in Makedoniji. Jajc pojedo nekaj več in največ v Sloveniji in Srbiji (po 27 jajc), v Črni gori 17 in v Makedoniji 19 kosov.

V potrošnji krompirja se nekako vidi vsa razlika med posameznimi kraji in Jugoslaviji. Slovenija je z 22.6 kg krompirja mesečno na prvem mestu, dalje Hrvatska z 18.5, Črna gora 19.7, medtem ko Makedonija s 6.1 in Srbija s 14 kg precej zaostaja za temi prvimi. Očitno je, da je potrošnja krompirja vedno večja tam, kjer pojedo manj kruha. Presne zelenjave porabijo največ v Makedoniji, 17.5, v Srbiji 16.5, Hrvatski 13.5 in najmanj v Sloveniji 8.7 kg (verjetno na račun krompirja). Sadja pojedo največ v Makedoniji 16.2 in v Srbiji 10.2 kilograma, medtem ko predelanega sadja in povrtnine zelo malo potrošijo, povprečno po 1 kg mesečno. To je tembolj značilno če vemo, da še nimajo dovolj hladilnih naprav in drugih modernih skladis, kjer bi lahko obvarovali in enakomerno usmerjali potrošnjo sadja in povrtnine izven sezone.

Potrošnja vina in žganja je precej visoka. V Črni gori odpade na eno družino povprečno 3.2 l. vina, v Sloveniji 3, v Hrvatski 2.6 in v Srbiji 1.5 l. Žganja pojijo v Makedoniji 1.6 in v Srbiji 1.1 l, v Hrvatski 0.5, Sloveniji 0.3 l itd. Če primerjamo

mesečno potrošnjo alkohola in ostalega predelanega sadja, vidišmo, da se potroši približno ista količina vina in predelanega sadja. To nam zopet zatrjuje o nizki proizvodnji in potrošnji proizvodov, ki jih na svetu vse bolj trošijo.

Po tem kar smo doslej povedali in utemeljili s podatki, lahko sklepamo, da je kalorična vrednost hrane različna. Najvišja je v BiH 281,000 kalorij mesečno, potem v Makedoniji 276,000, v Sloveniji 275,000, Hrvatski 272,000, Srbiji 261,000 in Črni gori 263 tisoč. Kakor vidišmo, ne nastaja v Jugo, nikdar vprašanje glede kalorične vrednosti (ki je mimogrede rečeno večja kot v Franciji), temveč biološke strukture in izvora kalorij v prehrani.

Do sedaj smo govorili o prehrani delavskih družin. Prehrana uslužbenih, posebno pa kmečkih družin, je drugačna. Medtem ko je pri prvih zadovljivejša struktura prehrane, bo pri drugih minilo še precej časa, da bo zadovoljiva. Na vasi zadnjega leta stalno narašča po-

trošnja pšenične moke. Verjetno zato, ker vse več kmetov rabi razne druge vrste moke namesto koruzne. Znano je, da je pred vojno več kot četrtina kmetov uporabljala v gospodinjstvu koruzno moko. (Zaenkrat je največja potrošnja te moke v BiH

110 kg na eno družino letno, zatem v Srbiji 101.6 in najmanj v Makedoniji 55 in Hrvatski 57.5). Potrošnja mesa in rib znaša okoli 13.2 kg mesečno, manjšo 8.8 kg, mleka 56 litrov, krompirja 46.5 kg, zelenjave 34.5, sadja 17.2 kg, vina 11.7 in žganja 7.6 litra.

Očitno je, da se struktura prehrane najbolj počasi menjava prav na vasi in najhitreje pri mestnem prebivalstvu. V razvitih državah je prišlo do sprememb v prehrani po industrijski revoluciji, ko je intenzivnejše delo zahtevalo lažjo in raznovrstnejšo prehrano in vplivalo na hitrejše spremembe v tem pogledu pri mestnem prebivalstvu kot pa pri vaškem prebivalstvu. Tu gre za precej pozoren proces, ki kaže na podobne zakonitosti.

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 32/2 do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Približna metrična dolžina po ameriški meri:

1 centimeter — 0.3937 inča.

1 meter — 3.2088 čevija ali 1.0936 jarda.

1 kilometer — 0.6214 "statute" milje oziroma dolžina milje, sprejeta potom zakonodaje.

1 kilometer na vodni površini je 0.5369 "nautical" milje.

Enako je pri deklifikaciji družine evropska mera. St. 38 je ameriško 12; 40 je 14; 42 je 16; 44 je 18 in 46 je 20.

A. GRDINA & SONS

POGREBNI ZAVOD in TRGOVINA S POHISTVOM
1053 EAST 62nd STREET

HENDERSON 1-2088

URADI V COLLINWOODU:

17002-10 LAKE SHORE BLVD.

KENMORE 1-5890

15301 WATERLOO ROAD

KENMORE 1-1235

POSEBNO ZNIŽANE CENE ZA BOŽIČ

PRI MOKI IN VSEH OSTALIH ŽIVILSKIH POSILJKAH

V stari domovini je v nekaterih starih še vedno precejšnje pomanjkanje. Sorodniki in prijatelji vam bodo zlasti hvaležni za SLADKOR - MOKO - MAST - KAVO!

Veselje jim boste napravili, če jim pošljete RADIOPARAT, BICIKEL, PRALNI STROJ in podobne stvari, ki nam olajšajo življenje.

Danar je potreben tako v Ameriki kot v Jugoslaviji. 600 DINARJEV za \$1.00! Za nas je en dolar majhna stvar, tam pa 600 dinarjev ne zaslubi vsak delavec v enem dnevu!

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Avenue Cleveland 3, Ohio

HENDERSON 1-4148

ESTABLISHED — USTANOVLJENI 1922

MIHALJEVICH BROS. COMPANY

6424 St. Clair Avenue Cleveland 3, Ohio

HENDERSON 1-6152

Molimo
Shranite
Ovi
Cijenik

JAMES D. STAKICH, Prop.
1 Vanhoe 1-8288 16305 WATERLOO ROAD
STORE HOURS: Monday, Thursday, Friday—9 A.M. to 9 P.M.
Tuesday Saturday 9 A.M. to 6 P.M.—Wednesday 9 A.M. to 12 Noon

OPEN EVERY EVENING TO 9 TILL CHRISTMAS

If you want to make your own package use the following price list:

Pure CANE SUGAR	per lb. \$.10	BAKALAR (Cod Fish) Best quality per lb. \$.60
Cube SUGAR (Kocke)	per lb. .15	NUTMEG (Ornatički) per ½ lb. 1.00
RICE Splendor	per lb. .15	LEMON POWDER can 12 oz. 1.00
SPAGHETTI or MACARONI	per lb. .15	VANILLA per 10 sticks 1.00
WHITE or CORN FLOUR	per lb. .10	MILK can 14 oz. .25
SPLIT PEAS (Grasak)	per lb. .20	MILK POWDER per lb. .70
Red BEANS (Bareni)	per lb. .20	NOODLE SOUP per pkg. .15
Navy BEANS (Bijeli)	per lb. .20	RAISINS (Suhice) per pkg. .25
LENTILS (Socičivo)	per lb. .20	Pure OLIVE OIL per lit. 1.00
BARLEY (Ječam)	per lb. .20	CORNED BEEF per 1 lb. (in can) .60
Farina (Griz)	per lb. .20	Cooked HAM per 1 kilo (in can) .25
COFFEE Santos No. 1 (Green)	per lb. .85	SALAMI Gavrillovic Style per lb. 1.15
COFFEE Myras No. 1 (Green)	per lb. .75	Smoked PORK RIBS (Panceta) per lb. .75
Franks CHICORY	per lb. .60	Smoked BACON per lb. .60
CHOCOLATE	per lb. .75	Permesan CHEESE per lb. 1.15
COCOA	per lb. 1.50	BUTTER per 1 lb. (can) 1.10
Black PEPPER (Zrno)	per ½ lb. 1.00	TUNA FISH in Oil ¼ lb. per can .50
Red PAPRIKA	per lb. 1.50	SMALON per 1 lb. (can) .60
Black Ceylon TEA	per lb. 1.50	SARDINES in Pure Olive Oil per can .25
CINNAMON	In sticks ½ lb. 1.00	TOILET SOAP per cake .15
CINNAMON (powder)	per ½ lb. 1.00	LAUNDRY SOAP per lb. .20
CLAVES (Klinčiči)	per ½ lb. 1.00	TAMJAN KRUPNI per lb. 1.00
MLINAC za Kavu	4.00	New Singer Sewing Machine No. 239 \$150.00 Model No. 233 Larger Cabinet \$155.00
MLINAC za Kavu	4.00	New Electric Blanket Washing Machine \$139.00 Model No. 233 Larger Cabinet \$155.00
MLINAC za Kavu	4.00	New Electric Model with Motor \$215.00 Table Model Cleveland No. 1 \$108.00
MLINAC za Kavu	4.00	SPECIAL Industrial Machine for Tailors B.M.I. \$175.00
MLINAC za Kavu	4.00	New Electric Blanket Washing Machine \$139.00 Hoover Make Washer New Model \$155.00
MLINAC za Kavu	4.00	New Electric G.E. Ironers \$11.50 & \$15.00 Hoover Vacum Cleaners \$89.00 & \$108.00
MLINAC za Kavu	4.00	New German Electric Refrigerator No. 1-A \$120.00 No. 1-B Larger Size \$150.00
MLINAC za Kavu	4.00	Model No. 2. \$180.00; Model No. 3. \$215.00 and Extra Large Size with Shelves in Doors. \$240.00
MLINAC za Kavu	4.00	New Philips Radios: Model DI-140, 4 Tubes \$43.00; Model 210-A, 5 Tubes \$53.00
MLINAC za Kavu	4.00	Model 421, 5 Tubes \$66.00; Model 233, 6 Tubes \$69.00; Model 437 with Battery \$82.00
MLINAC za Kavu	4.00	New Kapsch Model Melody 605 \$42.00 Portable "Weekend" on Battery \$52.00
MLINAC za Kavu	4.00	New Model Interpret, 6 Tubes \$59.00 "Harmony" Model for 110 and 220 Volts \$58.00
MLINAC za Kavu	4.00	New Blaupunkt, Model Bristol, 6 Tubes \$53.00 Model Lima, 6 Tubes \$60.00
MLINAC za Kavu	4.00	Model Caraco, 7 Tubes and 5 Wave Bands, Large Size \$105.00
MLINAC za Kavu	4.00	New Emund, 6 Tubes AM & FM Record \$64.00 Emund Record Player & Radio Superior \$120.00
MLINAC za Kavu	4.00	SPECIAL PURE IMPORTED WOOLENS for Men's and Ladies' Suits and Coats with all necessary Linings, Buttons, Zippers and Thread—3½ yards fully prepaid and delivered \$32.00
MLINAC za Kavu	4.00	PUCH-STEYR Bicycle Ladies' Model 1 with tools & lights \$45.00; Men's \$43.00
MLINAC za Kavu	4.00	Italian Make COTTUR Ladies' or Men's No. 3 \$44.00; Model 4 Ladies' or Men's \$46.50
MLINAC za Kavu	4.00	MODEL STEYR No. 3 Ladies' Tires Gume za Bicikle \$48.50; Men's \$46.00; Special Model S5026 \$50.00 pair \$3.50
MLINAC za Kavu	4.00	New Austrian and Italian Motorcycles, Bicycles, Scooter and Motor Attachments to Bicycles: \$155.00
MLINAC za Kav		

Cirkuški otrok

ROMAN

Nemški spisala baronica Brackel

Prevel I. V.

(Nadaljevanje)

Radi večje previdnosti je poslal Landolfo te članke grofici in jo s tem zadel najobčutnejše. Grofica je bila že zdavnaj prejela Norino pismo, ki ga je pisala njenemu sinu. Ogorčilo jo je, da se je na ta način krsila njena prepoved in ni čutila dolžnosti, da bi pismo takoj poslala dalej. Ko so kmalu nato dospele Landolfove pošiljatve, se ji je zdelo, da je pismo najbrž v zvezi s temi dogodki, a skoraj ni vedela, ali naj bi se veselila ali srnila, da njo, ki jo je bil njen sin spoznal vredno svoje ljubezni, na tak način vlačijo v javnost. Kakega opravičila za to, da je

bila krenila Nora na taka pota, nikakor ni bilo mogoče sprejeti. Zdaj, ko se je že zlorabilo njeniime, bi v grofičinih očeh celo dokaz, da je vse skupaj laž, ne pomagal več. To ime se ne more nikdar več imenovati poleg imena njenega sina. Zdaj je smatrala za popolnoma upravičeno, da obdrži pismo še toliko časa, da se izkaže, kaj je resnice na teh časopisnih poročilih. To je zvezdelo dovolj kmalu.

Dnevi so potekali; ravnatelj je ozdravil hitre nego bi človek misil in se je zdaj žuril, da bi videl nastopiti svojo hčer na največjem v nazjanesljivejšem pozorišču svojih del. Na to je zidal vse svoje upe, s tem je tešil vse svoje skrbi.

Tako so bili pretekli komaj trije tedni po tem dogodku, ko so veliki lepaki v debelih črkah in blestičnih barvah objavljali vrnitev slavnega Karstenovega cirkusa in naznajali prvi nastop nove učenke v jahanju, gospodične Nore Karstenove, z vsemi potrebnimi pridatki slavnostnega programa.

Celo grofica, že vnaprej pripravljena kakor je bila, je prebledelo, ko je zagledala ta list, ki ga je bil poslat Landolfo. Slutoma je vstalo vanjo kakor sočutje iz uboga deklica. Še enkrat je videla pred seboj oni plemeniti, jasni obraz z vsemi znaki vnanje odličnosti in omike, ki ni izražal nikake sledi lahkomislenosti. Kaj neki jo je le priveden do takega, v njenem položaju tako nenavadnega koraka? se je vpraševala. Toda naj je bilo karkoli—dejstvo je tu. Zdela se ji, da se je s tem odvalil težek kamen od srca. Zdaj je imela v rokah vse dokaze proti svojemu sinu; lahko si je dala izpričevalo, da se ni ravnala samo po poročilih.

Bila je prepoštena, da bi prestregla pismo; toda ni ga poslala samega. Priložila mu je tudi vse one članke, vse pa je zavila v velik, tiskan lepak.

Le vsled malenkostne okoliščine je grofica ves zavoj urenila tako, da bi mogel sin zagledati Norino pismo šele nazadnje. A življenje je sestavljeni iz silno majčenih malenkosti in čestokrat se skriva v najmanjšem delcu največji učinek. Morda je grofica to še enkrat premisila, ko je poizkuševala tehtala zavoj v roki, preden ga je odpolnila? Morda je spadal tudi to v obseg njenih dolžnosti.

Isto uro, ko je grofica odpolnila zavoj, je stala Nora v malih cirkuških oblačilnicih, opravljena za predstavo. Nekaj služabnic je že njeni mačeho vred kle-

REAL ESTATE

FOR SALE by owner — Homewood, Ill. — 1½-story frame, 3 bedrooms, 1½ baths, dining room, basement, oil heat, attached garage, 100x200 foot landscaped lot, \$16,600, immediate possession.

Homewood 1233-R

PALATINE, ILL. — For sale or rent — Frame house with 4 bedrooms, 1 block from schools, shops & transportation. Automatic oil heat, full basement, garage, \$11,000.

Palatine 886

DELUXE RED BRICK RANCH — LA GRANGE, ILL. — lot 100x134 feet; 6 beautiful rooms, 3 large bedrooms with sliding door closets, ceramic bath and half bath. Triad radiant sun panel baseboard hot water heating system, birch cabinet kitchen with built-in Tappan oven and range, large utility room, burning fireplace, white stone from ceiling to floor, large Thermopane windows in living room and dining room; attached brick garage; must see to believe; 1400 square feet of living area; \$25,000.

Fleetwood 2-0104

FEMALE HELP WANTED

Nice home for COMPETENT WOMAN — General housework — Plain cooking. Must be steady, 5½ days. Own room, bath. Good salary.

Call — Wilmette 1516 collect

MAID — Top wages; live in; 5½ days; house located in Beverly; 3 children.

PRescott 9-3440

BUSINESS OPPORTUNITY

Vicinity Mt. Greenwood — GROCERY & MEAT MARKET — Air-conditioned. Established trade; good business. 5 room apartment in rear of store. Private owner will sell reasonable for quick sale.

BEverly 8-4260

Good chance to buy GROCERY-DELICATESSEN — School supplies. Also building. Oil heat, 1 room down, 6 rooms up, basement, full stock. Owner selling due to other interests.

Village 8-8360

LUNCH ROOM — Established 7 years. Cozy good live business. Fully equipped. Ready to go good profitable business. Selling due to other interests. Owners have priced for quick sale.

TUxedo 9-9510

RESTAURANT — Good established business with living quarters. See to appreciate.

Rockwell 2-7882

Good chance to buy CLEANING STORE — Same location 20 years. Modern. Selling due to illness. 4 living rooms in rear. See to appreciate.

SPring 7-6772

čalo poleg nje in urejalo gube bogate, temne suknene oblike, ki je v svoji čisti preprostosti ugodno podčrtavala lepe oblike njene postave. Več svečje je gorelo pred ogledalom, v katerem je žarno odsevala njena podoba. Njeno strogo lepoto je poudarila samo zlata mrežica, ki je pokrivala bujnopolne črne lašce. Izbrala si je bila le preprosti jahalni kroj, vse drugo je zavrnila; tudi v svetlem steklu se ni ogledovala in se ni menila za pridne roke, ki so jo obdajale.

Še celo v tej minutni se je obtavljala, kakor da se mora še žuriti zgoditi nekaj, karkoli že, kar ji bo zadrlalo zadnji korak. Le mlada srca lahko tako upajo. Pač pa se je bila poslovila od Kurta, pač je bila sama zavrnila vsako možnost rešitve—in vendar, in vendar... ali ne bi bila mogla priti kaka pomoč, še preden bo za vedno prepozno! O, saj je vendar toliko tvegal za eno samo srečno uro ljubezni...

Zunaj je godba zaigrala tuš. S tem je bil zaključen prizor, ki se je vršil pred njenim nastopom. Vstopil je že ravnatelj, da bi jo odpeljal. Tedaj je potrka na vrata oblačilnice in sluga je pomolil vanjo pismo.

Nora se je zdržala; ravnatelj je prebledel. Toda v istem trenutku je Nora brezbrzno izpuštila pismo iz rok; bila je pisava prednice, ki je bila v zvestem prijateljstvu takoj odpisala na njeni sporocilo—toda kaj je prijateljstvo, če pa upa ljubezen?

"Čas je," je skoro obupno rekel Karsten.

Novo razočaranje pa je Nora tako razburilo, da je trepetala po vsem telesu.

Ravnatelj je že misil, da ga bodo varali vsi njegovi upi. "Ali ne boš zmogla?" je vprašal izredno votlo.

"Bom," je rekla Nora in se viško zravnala ob zvoku njegovega hriпavega glasu, karko se je bila čula le enkrat. "Da, bom, očka!" S krepkimi koraki mu je sledila.

Landolfove uredbe so se izkazale kot zelo uspešne. Veliki cirkus je bil razprodan do zadnjega.

ga kotička; ljudje so se bili pozurili za vstopnice, kajti silno jih je vlekle, da bi videli lepoto, o kateri se je toliko govorilo. Ravnatelj je bil opremil da našnjo predstavo z največjim lesom. Hotel je obdati svojo hčer z nekakim sijajem. Navzoč so bili vsi nadkonjarji v svojih najimenitnejših livrijah, ob vhodu na jahališča pa so stali dečki, opravljeni kot paži, v najprelejših oblikekah, kakor da so pričakovali svoje gospodarice.

Godbja je zaigrala; sledil mu je zadušen začuden vzkljik mnogice—kajti z enim skokom je bila lepahačica sredi jahališča; v istem trenutku je konj, kakor da je iz brona vlet, obstal z lepim tovrom, ki je bil istotako kakor iz brona, tako negiven je bil v obraz.

Namestu, kjer je bil v pretežni večini mladi moški svet, se je razgibalo; vsak se je nehnito dvignil, da bi bolje videl in se je rinil bliže. Tako ljubke postave, tako plemenitega vedenja in mladostnosvežega, lepega obrazu tu še niso nikdar občudovali.

Zdaj se je vzpel a iskra žival visoko v zrak, da je bilo skoraj nepočimljivo, kako se je mogla jahaličica tako mirno vzdržati na svojem sedežu—in godba je privela igrati lahko in mamljivo, kakor pri jahalnih vajah. Ljubko je drvel konj v krogu okrog, razvoj je sledil razvoju, vodila ga je tako varna in odločna roka in ga izvajala s tako nepopisno dražestjo, da je vzdlik za vzkljikom vzpodbudno spremil ves mikavni prizor. Veščaki niso imeli dovolj besed, da bi prehvalili njen umetniško dovršenost.

Med tem je igrala godba čedalje bolj hitro in divje, tempo je postal čedalje razburljivejši. Konj je drveč po jahališču, kakor da ga je uspeh podzgal in je med tekompreskaval ovire, ki so jih porivali preden. Nehote se je razburjalo tudi občinstvo. Oči vseh so napeto sledile drznemu jahanju. Samo pogled lepe jahaličice je ostal miren; ni ena iskra veselega ponosa ali

zadovoljne nečimurnosti ni zarezala v njem, nobena poteza na obrazu se ni izpremenila, niti en pogled ji ni ušel med polne vrste gledalcev; videti je bilo, kot da obstaja samo za svojega konja... zdaj še en mogočen skok preko visoke zapirajoče ograje—in v trenutku, kakor je bila prišla, je tudi izginila.

Napetost občinstva se je sprožila v en sam bučec pojavni vihar: izbruhnilo je ploskanje, kakor ga tu že leta niso poznali.

Lepa, zagonetna postava je očarala vse in Landolfo si ni zastonil mel svojih rok. Tisoč glasov je ponovno klicalo ime jahaličice, hoteče jo pripraviti do tege, da bi se še enkrat pokazala—toda prišel je samo oče. S treščim glasom se je zahvaljeval za priznanje, ki so ga bili izkazali njegovi hčeri in pojasnil, da je prvi javni nastop preveč razburil, da bi se pokazala občinstvo.

Ta prvi nastop je zagotovil

njen uspeh. Toda med tem, ko je bilo njeno ime na vseh ustnicah, ko jo je pri marsikakem šumčem kozarcu slavil mladi moški svet kot "novo vzhajajočo zvezdo" in je padla obenem marsikaka lahkomisljena beseda, je ležala Nora bleda in tiha na svoji postelji. Telesni in duševni napor je zahteval svoje pravice: prav do smrti je bila utrujena.

Le eno je je bilo pred očmi: da je zdaj storjeno—da se ji je nepreklicno, neizbrisno vtisnil ta večer kot madež na njeno čelo, da je izločena iz kroga, h kateremu je doslej duševno pripadala. Znova ji je nervozno zadrgalo telo in pordeve veke se niso hotele zapreti.

Mehanično je segla po pismu zveste prijateljice in braha njene ganljive, tolažne besede. "Otrok moj," je pisala pobožna žena, "po čudovitih potih te vodil Gospod; čisti namen mnogokaj posvečuje, velika žrtev pa pojasni vse, tudi tvoj korak, ki bi

zumeti. Morda je to življenje, ki ga drugače nikakor ne mogla rase zdi nam tako nevarno, zatekoristnejše, nego življenje, ki smo ti ga želele me in v katerem smo videle tako varne zatočišče sī mi dražja, dražja nego kdaj za te. Dragica, bodi karkoli, zdaj poprej; vez ljubezni naj naju zvezče še tesneje; v mislih ti sledim po vseh tvojih potih in prosim Boga, naj te čuva in varuje.

Da, prijateljstvo je sledilo preko mej, pred katerimi se je ljubezni umaknila. In vendar je braha Nora zopet in zopet en stavek: "Čisti namen mnogokaj posvečuje, velika žrtev pa pojasni vse, tudi tvoj korak, ki bi

(Dalej pričočnjič)

NASVET ZA PRAVILNO PRAZNOVANJE

Vsi se veselimo praznovanja veselih božičnih praznikov.

Posebno se jih veseli mladina. Kaj pa je največ vreden dar?

Dar, ki bo ostal v korist Vam, starši, in otrokom! Dar, če naučite otroka hraniti denar. Ako ga naučite to, se bo naučil poleg tega še druge vredne čednosti. Ko bo odrasel bo postal ponosen na sebe in na Vas. Če se bo naučil hraniti, bo znal tudi svoje drugo življensko razmerje prav uravnati.

To urediti in začeti za vaše malčke je pa ravno ta čas najprijetnejši. Za božič jih peljite v banko in iih učište v božični klub. To lahko narediti za katerokoli malo ali večjo vsotico, za kar se uplačuje dvakrat na mesec, vsaka dva tedna. Kako bo otrok vsebo do dobil svoje bančne knjižice! Misliš si ho kako bo nekdaj postal lastnik svoje hiše, se bo oženil-oziroma se bo omožila. Vsak cent, ki ga bo dobil v dar od botrov in boterc, ga bo nesel v banko, s tem bo dobil veliko veselje do hranjenja!

Pa ne samo otroci, tudi odrasli se naj upišejo v tak božični klub, kar se vrši ravno sedaj ta mesec, ko ste mnogi ravno prejeli iz kluba denar, prihranjen od tekočega leta. Upišite se ponovno in upišite še druge svoje, otrocke in sosedne nagovorite. S tem vsak stori dobro delo, kdor pomaga naučiti posebno otroke k največji čednosti: DELAJ IN HRANI! V treh podružnicah North American banke čakamo, da se zglastite in priglasite za božični klub, ki vam bo prinesel zopet veselje v letu 1956. Vas vse pozdravljamo.

URADNIKI SLOVENSKI NORTH AMERICAN BANKS.

V BLAG SPOMIN

OB PRVI OBLETNICI ODKAR JE UMRL PREDRAGI SOPROG IN LJUBLJENI OCE TER BRAT

1904

1954

MATHIAS L. (MATIJA) JAKLICH

SVOJE MILÉ OČI JE ZATISNIL ZA VEDNO
DNE 2. DECEMBRA 1954.

Eno leto je poteklo,
odkar si Ti zapustil nas,
črna zemlja Te pokriva,
a mi Te pogrešamo ves ta čas.

V srcih nosimo ljubeče
glas, spomin in pogled Tvoj,
dokler nit življenja steče
in vsi gremo za Teboj.

Sladko spavaj v tihem grobu,
odšel si tja, odkoder ni vrnitve,
a enkrat se snidemo na vekomaj!

Zaluboč:

JEAN, soproga
LEONARD, sin
ROSELLA COLWELL in JEAN MILLER, hčeri
ROSE MARVICH v Yukon, Pa., ANGELA VALENCAK,
MARIA STROHMEIER, obe v Jugoslaviji ter
KRISTINA VENE v Argentini, sestre
LOJZE JAKLICH v Jugoslaviji, brat

Cleveland, Ohio—Yukon, Pa., dne 5. decembra 1955.

Oblak Furniture Co.
6612 St. Clair Ave. HE 1-2978